به نام خدا

سؤالات آزمون نهایی درس: فارسی **۳**	ساعت شروع: **۱۰ صبح**	تاریخ آزمون: **۱۴۰۲/۱۰/۰۷**	مدّت آزمون: **۹۰ دقیقه**
نام و نام خانوادگی:	رشته: کلیّهٔ رشته‌ها	پایهٔ **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	تعداد صفحات: **۴ صفحه**
دانش‌آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد داخل و خارج از کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۲			مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیّت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir

ردیف	سؤالات (پاسخ‌برگ دارد)	نمره
	الف) قلمرو زبانی (۷ نمره)	
۱	**معنی واژه‌های مشخّص شده را بنویسید.** **الف) من بیم آن داشتم که مورد عتاب معلّم واقع گردم.** **ب) شیرمردی باید این ره را شگرف**	۰/۵
۲	**واژهٔ « هم‌آوا » را در عبارت زیر بیابید و مترادف آن را بنویسید.** **« منّت خدای را عزّ و جلَّ که طاعتش موجب قربت است.»**	۰/۵
۳	**با توجّه به معنی، واژهٔ درست را انتخاب کنید.** **الف) در این اثنا صدای زنگ تلفن از سرسرای (عمارت – امارت) بلند شد.** **ب) روز و شب با فخر و (مباحات – مباهات) به تصدیقم می‌نگریست.**	۰/۵
۴	**در عبارت‌های زیر املای دو واژه، نادرست است. درست هریک را بنویسید.** **الف) سینه خواهم شرحه‌شرحه از فراق تا بگـویم شـرح درد اشـتـیاق** **ب) پیرمرد از داخل کازیهٔ روی میز یک پاکت کهنه را برداشت.** **ج) نالهٔ مرغ اسیر این همه بحر وطن است** **د) همچنان که می‌توانست او، اگر می‌خواست / کان کمند شست خمّ خویش بگشاید**	۱
۵	**دو مورد نادرستی املایی را در گروه کلمات زیر بیابید و درست آن‌ها را بنویسید .** **« بیت الاحزان – تزویر و دو رنگی– شیر ارقند – تریاق و پادزهر- سختی و تعب- شبه و سایه »**	۰/۵
۶	**در عبارات زیر، فعل « بسازند » را از نظر کاربرد معنایی بررسی کنید.** **« ساسانیان برای این که بتوانند دیواره‌های مرزی استواری بسازند، مجبور شدند مدّتی با دشمنان نواحی شمال شرقی ایران بسازند.»**	۰/۲۵
۷	**با توجّه به جملهٔ زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.** **« سیاوش، فرزند کاووس، شاه کیانی است که رستم به او رسم پهلوانی می‌آموزد.»** **الف) کدام گروه اسمی، نقش دستوری «مفعول» دارد؟** **ب) یک «ترکیب وصفی» بیابید و بنویسید.** **ج) یک نمونه «نقش تبعی» بیابید و نوع آن را مشخّص کنید.**	۱
۸	**با توجّه به نوشته زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید:** **« برف کوه هنوز آب نشده است. گل و گیاه، پشم گوسفندان را رنگین کرده است. نامهٔ برادر با من همان کرد که شعر و چنگ رودکی با امیر سامانی!»** **الف) ساختار دستوری کدام جمله مطابق با الگوی « نهاد + مفعول + مسند + فعل» است؟** **ب) نوع «واو» بین واژه‌های « شعر و چنگ» ربط است یا عطف؟** **ج) زمان فعل « نشده است» ماضی نقلی است یا ماضی التزامی؟** **د) در این عبارت حذف فعل، به قرینه لفظی است یا معنوی؟**	۱
	« ادامهٔ سؤالات در صفحهٔ دوم»	

به نام خدا

سؤالات آزمون نهایی درس: فارسی **۳**	ساعت شروع: **۱۰ صبح**	تاریخ آزمون: **۱۴۰۲/۱۰/۰۷**	مدّت آزمون: **۹۰ دقیقه**
نام و نام خانوادگی:	رشته: کلیّهٔ رشته‌ها	پایهٔ **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	تعداد صفحات: **۴ صفحه**
دانش‌آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد داخل و خارج از کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۲			مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیّت نظام آموزش و پرورش **http://aee.medu.gov.ir**

۹	**کدام نوع «وابستهٔ وابسته» در عبارت زیر، دیده می‌شود، بنویسید.** **« بر بالای آن با خط بسیار روشن نوشته شده بود.»**	۰/۲۵
۱۰	**نوع پسوند « ان » در واژه‌های « کاویان – خواهان – دیلمان – پاییزان » به ترتیب کدام است ؟** **الف) زمان – صفت فاعلی – مکان – زمان ب) نسبت – صفت فاعلی – مکان – زمان** **ج) نسبت – جمع – مکان – زمان د) مکان – جمع – نسبت – زمان**	۰/۲۵
۱۱	**با توجّه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید:** **« مکر او معکوس و او سر زیر شد روزگارش برد و روزش دیر شد»** **الف) نهاد سومین جمله را مشخّص کنید.** **ب) «او» به ترتیب در نقش‌های ..... و نهاد به کار رفته است.** **ج) نقش ضمیر پیوسته «ش» در «روزگارش برد»، ..... است. (مفعول – مضاف‌الیه)**	۰/۷۵
۱۲	**در نوشتهٔ زیر یک «پیوند وابسته‌ساز» بیابید و جملهٔ وابسته را مشخّص کنید.** **« می‌خواهم بدانجا روم که خداوند آن را سر حدّ دنیای خلقت قرار داده است و دیگر در آن ذی‌حیاتی نفس نمی‌کشد.»**	۰/۵
	ب) قلمرو ادبی (۵ نمره)	
۱۳	**مفهوم هریک از کنایه‌های مشخّص شده را بنویسید.** **الف) می‌خواهم امروز نشان بدهی که چند مَرده حلّاجی.** **ب) تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری**	۰/۵
۱۴	**آرایه درست هر بیت را از داخل کمانک انتخاب کنید.** **الف) چون بود کاقلیم ما را شاه نیست؟ بیش ازین بی‌شاه بودن راه نیست (جناس – تشبیه)** **ب) روشنی را، بهار را / از من بگیر / امّا خنده‌ات را هرگز / تا چشم از دنیا نبندم. (حسن تعلیل – کنایه)**	۰/۵
۱۵	**با توجّه به ابیات: « تا وارهی از دَم ستـــوران وین مردم نحسِ دیو مانند،** **با شیر سپهر بسته پیمان با اختر سعــد کرده پیوند»** **الف) « شیر سپهر» استعاره از چیست؟** **ب) مفهوم کلّی دو بیت، خلق کدام آرایه را به یاد می‌آورد؟**	۰/۵
۱۶	**آرایهٔ مشترک ابیات زیر (تلمیح – اسلوب معادله) است.** **« عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را دزد دانا می‌کشد اوّل، چراغ خانه را** **محــرم این هوش جــز بی‌هــوش نیست مر زبان را مشتری جز گوش نیست»**	۰/۲۵
۱۷	**در تشبیه به کار رفته در سرودهٔ زیر، « مشبّه» و « مشبّه‌به» را مشخّص کنید.** **« آن خداوند و سوار رخش بی‌مانند / آن که هرگز – چون کلید گنج مروارید – گم نمی‌شد از لبش لبخند»**	۰/۵
۱۸	**در بیت زیر، کدام واژه کاربرد مجازی دارد؟ مفهوم آن را بنویسید.** **« سراسر همه دشت بریان شدند برآن چهر خندانش گریان شدند»**	۰/۵

« ادامهٔ سؤالات در صفحهٔ سوم»

به نام خدا

سؤالات آزمون نهایی درس: فارسی **۳**	ساعت شروع: **۱۰ صبح**	تاریخ آزمون: **۱۴۰۲/۱۰/۰۷**	مدّت آزمون: **۹۰ دقیقه**
نام و نام خانوادگی:	رشته: کلیّهٔ رشته‌ها	پایهٔ **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	تعداد صفحات: **۴ صفحه**
دانش‌آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد داخل و خارج از کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۲			مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیّت نظام آموزش و پرورش **http://aee.medu.gov.ir**

۱۹	**در عبارت زیر ، واژگان « سجع » را بنویسید .** **« عصارهٔ تاکی به قدرت او شهد فایق شده و تخم خرمایی به تربیتش نخلِ باسق گشته.»**	۰/۲۵
۲۰	**در جدول زیر، مشخّص کنید که هریک از آثار گروه « الف» متعلّق به کدام نویسنده در گروه « ب» است .** **گروه «الف»** / **گروه «ب» (یک مورد اضافه است)** **قصّهٔ شیرین فرهاد / تمهیدات** / **احمد عربلو / نصرالله منشی / عین‌القضات همدانی**	۰/۵
۲۱	**در عبارات زیر، جاهای خالی را، به‌درستی، پُر کنید.** **الف) کتاب « بخارای من ایل من» اثر ..... است.** **ب) کتاب ..... نوشتهٔ « ظهیری سمرقندی» است.**	۰/۵
۲۲	**با توجّه به مصراع‌های داده شده، ابیات زیر را کامل کنید.** **الف) در مکتب حقایق پیش ادیب عشق .....** **ب) وجه خدا اگر شودت منظر نظر .....** **۱) زین پس شکی نماند که صاحب نظر شوی** **۲) تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی** **۳) هان ای پسر، بکوش که روزی پدر شوی**	۰/۵
۲۳	**مصراع دوم بیت زیر را بنویسید.** **« به دشت دل گیاهی جز گل رویت نمی‌روید .....»**	۰/۵
	ج) قلمرو فکری (۸ نمره)	
	الف) معنی و مفهوم (۴ نمره)	
۲۴	**معنی و مفهوم هریک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید.** **الف) نان را از من بگیر، اگر می‌خواهی، هوا را از من بگیر، امّا خنده‌ات را نه.** ۰/۷۵ **ب) در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملّتی که مردم صاحب‌قلم نداشت** ۰/۷۵ **ج) چنین است سوگند چرخ بلند که بر بی‌گناهان نیاید گزند** ۰/۵ **د) شش‌دانگ حواسم پیش مصطفی است که نکند بوی غاز چنان مستش کند که دامنش از دست برود.** ۱ **ه) در عشق قدم نهادن، کسی را مسلّم شود که با خود نباشد و ترک خود بکند.** ۱	
	ب) درک مطلب (۴ نمره)	
۲۵	**با توجّه به بیت « هر که جز ماهی ز آبش سیر شد/ هر که بی‌روزی است روزش دیر شد» :** **الف) مفهوم واژهٔ « سیر» را بنویسید.** **ب) در مصراع دوم، مقصود از « روزی» ..... است که با واژهٔ ..... در مصراع اوّل، مفهوم یکسان دارد.**	۰/۷۵
	« ادامهٔ سؤالات در صفحهٔ چهارم»	

مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش
www.kanoon.ir

به نام خدا

سؤالات آزمون نهایی درس: فارسی **۳**	ساعت شروع: **۱۰ صبح**	تاریخ آزمون: **۱۴۰۲/۱۰/۰۷**	مدّت آزمون: **۹۰ دقیقه**
نام و نام خانوادگی:	رشته: کلیّهٔ رشته‌ها	پایهٔ **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	تعداد صفحات: **۴ صفحه**
دانش‌آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد داخل و خارج از کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۲			مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیّت نظام آموزش و پرورش **http://aee.medu.gov.ir**

۲۶	**مفهوم کلّی مصراع مشخّص شده، چیست؟** **چه غم دیوار امّت را، که دارد چون تو پشتیبان؟ چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان؟**	**۰/۵**
۲۷	**با توجّه به سرودهٔ « بخند؛ زیرا خندهٔ تو برای دستان من شمشیری است آخته»، منظور از «شمشیر آخته» چیست؟**	**۰/۲۵**
۲۸	**هریک از ابیات زیر، یادآورکدام یک از هفت وادی در سرودهٔ عطّار است؟ (نام وادی را بنویسید.)** **الف) وصلت آن کس یافت کز خود شد فنا هرکه فانی شد زخود، مردانه‌ای است** **ب) روی‌ها چون زین بیابان درکنند جمله سر از یک گریبان برکنند**	**۰/۵**
۲۹	**معادل معنایی واژه‌های مشخّص شده را بنویسید.** **الف) دزد دانا می‌کشد اوّل چراغ خانه را** **ب) غنچهٔ خاموش بلبل را به گفتار آورد**	**۰/۵**
۳۰	**با توجّه به عبارت زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.** **«محبّت چون به غایت رسد، آن را عشق خوانند. عشق خاص‌تر از محبّت است و محبّت خاص‌تر از معرفت است. به عالم عشق نتوان رسیدن تا از معرفت و محبّت دو پایهٔ نردبان نسازد.»** **الف) سهروردی، شرط دست‌یابی به عالم عشق را چه می‌داند؟** **ب) از نظر نویسنده، نهایت محبّت چه نام دارد؟**	**۰/۵**
۳۱	**با توجّه به بیت زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.** **«یکی تازی‌ای برنشسته سیاه همی خاک نعلش برآمد به ماه»** **الف) منظور از «تازی سیاه» چیست؟ ب) مفهوم مصراع دوم را بنویسید.**	**۰/۵**
۳۲	**شکسپیر در بند زیر چه ویژگی‌هایی را برای عشق جاودانی بر می‌شمارد؟ (ذکر دو مورد)** **« این‌گونه است که عشق جاودانی همواره معشوق را جوان می‌بیند/ و نه توجّهی به گرد و غبار و جراحات پیری دارد»**	**۰/۵**
	« موفّق باشید» جمع نمرات	**۲۰**

مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش
www.karnamo.com

به نام خدا

راهنمای تصحیح آزمون نهایی درس: **فارسی ۳**	رشته: **همهٔ رشته‌ها**	مدّت امتحان: **۹۰ دقیقه**	ساعت شروع: **۱۰ صبح**
پایهٔ دوازدهم **دورهٔ دوم متوسطه**		تاریخ امتحان: **۱۴۰۲/۱۰/۰۷**	تعداد صفحات: **۲ صفحه**
دانش‌آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد داخل و خارج کشور در نوبت دی‌ماه سال ۱۴۰۲			مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیّت نظام آموزش‌وپرورش http://aee.medu.gov.ir

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
	همکاران گرامی، خدا قوّت،	
	الف) قلمرو زبانی (۷ نمره)	
۱	الف) سرزنش، ملامت، تندی. ۰/۲۵ ص ۱۵۷ ب) قوی، نیرومند ۰/۲۵ ص ۱۲۰	۰/۵
۲	قربت ۰/۲۵ نزدیکی ۰/۲۵	۰/۵
۳	الف) عمارت ۰/۲۵، ص ۱۳۷ ب) مباهات، ۰/۲۵ ، ص ۷۱	۰/۵
۴	ج) بهر، ۰/۵، ص ۲۶ د) شصت ۰/۵، ص ۶۲	۱
۵	ارغند ۰/۲۵ ص ۳۵ شبح ۰/۲۵ ص ۹۰	۰/۵
۶	سازگاری کنند / مدارا کنند . ۰/۲۵ ص ۱۰۵	۰/۲۵
۷	الف) رسم پهلوانی ۰/۲۵ ب) ترکیب وصفی: شاه کیانی ۰/۲۵ ج) فرزند کاووس ۰/۲۵ بدل ۰/۲۵ ص ۱۰۰	۱
۸	الف) گل و گیاه، پشم گوسفندان را رنگین کرده است. ۰/۲۵ ب) عطف ۰/۲۵ ج) نقلی ۰/۲۵ د) لفظی ۰/۲۵ ص ۸۱	۱
۹	قید صفت: بسیار، ۰/۲۵، ص ۷۵	۰/۲۵
۱۰	گزینهٔ ب ۰/۲۵ ص ۱۵۲	۰/۲۵
۱۱	الف) او ۰/۲۵ ب) مضاف‌الیه ۰/۲۵ ج) مضاف‌الیه ۰/۲۵ ص ۴۸	۰/۷۵
۱۲	پیوند وابسته‌ساز: که ۰/۲۵ جملهٔ وابسته: خداوند آن را سر حدّ دنیای خلقت قرار داده است. ۰/۲۵ ص ۱۵۴	۰/۵
	ب) قلمرو ادبی(۵ نمره)	
۱۳	الف) میزان قدرت و توانایی، ۰/۲۵، ص۱۴۲ ب) روزی به دست آوری ۰/۲۵، ص ۱۲	۰/۵
۱۴	الف) جناس ۰/۲۵ ص ۱۲۰ ب) کنایه ۰/۲۵ ص ۱۵۰	۰/۵
۱۵	الف) خورشید (آفتاب)، ۰/۲۵ ب) حسن تعلیل،۰/۲۵،ص۳۴	۰/۵
۱۶	اسلوب معادله ۰/۲۵ ص۴۹	۰/۲۵
۱۷	مشبّه: لبخند، ۰/۲۵ ؛ مشبّه‌به: کلید گنج مروارید یا کلید، ۰/۲۵، ص ۱۱۲	۰/۵
۱۸	دشت ۰/۲۵ مردم، ۰/۲۵، ص ۱۰۳	۰/۵
۱۹	فایق، باسق ۰/۲۵ ص ۱۲	۰/۲۵
۲۰	قصّهٔ شیرین فرهاد: احمد عربلو ۰/۲۵ ص ۴۳ تمهیدات: عین‌القضات همدانی ۰/۲۵ ص۵۳	۰/۵
۲۱	الف) محمد بهمن‌بیگی. ۰/۲۵ ص ۸۱ ب) سندبادنامه. ۰/۲۵ ص ۱۲۸	۰/۵
۲۲	الف) هان ای پسر بکوش که روزی پدر شوی ۰/۲۵ص ۲۲ ب) زین پس شکی نماند که صاحب نظر شوی ۰/۲۵ ص ۲۲	۰/۵
	ادامهٔ پاسخ‌ها صفحهٔ دوم	

www.kanoon.ir

به نام خدا

راهنمای تصحیح آزمون نهایی درس: **فارسی ۳**	رشته: **همهٔ رشته‌ها**	مدّت امتحان: **۹۰ دقیقه**	ساعت شروع: **۱۰ صبح**
پایهٔ دوازدهم **دورهٔ دوم متوسطه**		تاریخ امتحان: **۱۴۰۲/۱۰/۰۷**	تعداد صفحات: **۲ صفحه**
دانش‌آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد داخل و خارج کشور در نوبت دی‌ماه سال ۱۴۰۲			مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیّت نظام آموزش‌وپرورش http://aee.medu.gov.ir

۲۳	من این زیبا زمین را آزمودم؛ میهن! ای میهن! ۰/۵ ص ۱۱۷	۰/۵
	ج) قلمرو فکری (۸ نمره)	
۲۴	الف) اگر غذا و هوا (خوردن و نفس کشیدن) را از من بگیری مهم نیست، ۰/۲۵ ؛ شادی و خنده‌ات را از من نگیر. ۰/۵ ص ۱۵۰ ب) در گذر روزگار، ۰/۲۵ ، ملّتی که نویسنده و شاعر نداشته باشد، ۰/۲۵، فراموش می‌شود، ۰/۲۵ ، ص ۲۷ ج) آسمان(سرنوشت) سوگند خورده است، ۰/۲۵ ، که به بی‌گناهان آسیبی نمی‌رسد، ۰/۲۵، ص ۱۰۰ د) همهٔ حواسم به مصطفی است، ۰/۲۵، که با بوی غاز از خود بی خود نشود ۰/۲۵ و اختیارش را از دست ندهد. ۰/۵ ص ۱۳۷ ه) کسی می‌تواند در مسیر عشق وارد شود ۰/۲۵ که خودش را نادیده گرفته باشد. ۰/۲۵ و خود را فراموش کند. ۰/۵ ص ۵۳	۴
۲۵	الف) سیر: بیزار، خسته ۰/۲۵ ب) عشق ۰/۲۵ آب ۰/۲۵ ص ۴۷	۰/۷۵
۲۶	کسی که تو نگهدار و نگهبانش باشی غم ندارد . (۰/۵) ص ۱۶	۰/۵
۲۷	شمشیر برکشیده یا آماده ، ۰/۲۵، ص ۱۵۰	۰/۲۵
۲۸	الف) فنا (وادی هفتم)، ۰/۲۵، ص ۱۲۴ ب) توحید (وادی پنجم)،۰/۲۵، ص۱۲۳	۰/۵
۲۹	الف) خاموش کردن ۰/۲۵ ب) ساکت ۰/۲۵ ص ۴۹	۰/۵
۳۰	الف) ساختن دو نردبان از معرفت و محبت، ۰/۲۵ ب) عشق، ۰/۲۵، ص ۵۲	۰/۵
۳۱	الف) اسب سیاوش/ اسب سیاه عربی ۰/۲۵ ؛ ب) به سرعت تاختن و گرد و خاک زیاد، ۰/۲۵، ص ۱۰۳	۰/۵
۳۲	معشوق را همواره جوان می‌بیند، ۰/۲۵، پیری برای عشق جاودانی مهم نیست، ۰/۲۵، ص ۱۵۶	۰/۵
	«موفّق باشید» جمع نمرات	۲۰